

ახალშობილთა რესპირატორული დისტრეს სინდრომი

კლინიკური მდგომარეობის მართვის სახელმწიფო
სტანდარტი

(პროტოკოლი)

ახალშობილთა რესპირატორული დისტრეს სინდრომი

(სამშობიარო სახლის სამედიცინო პერსონალისათვის)

1. დეფინიცია:

რესპირატორული დისტრეს სინდრომი (რდს) უპირატესად დღენაკლულ ბავშვთა პათოლოგიაა, რომელიც გამოწვეულია სურფაქტანტის დეფიციტით, ახასიათებს კლინიკურად ტაქიპნოე, გულმკერდის რეტრაქცია, ციანოზი და ექსპირაციული ხმაური, ხოლო რენტგენოლოგიურად ფიჭისებურ-მარცვლოვანი სურათი და ჰაეროვანი ბრონქოგრამა.

2. კრიტერიუმები

⇒ დამადასტურებელი

- რდ-ის კლინიკური ნიშნების გამოვლენა დაბადებისთანავე (არა უგვიანეს პირველი 6 სთ-ისა)
- ფილტვის რენტგენოგრამა - ფიჭისებურ-მარცვლოვანი სურათი და ჰაეროვანი ბრონქოგრამა

⇒ გამომრიცხავი

- რდ-ის კლინიკური ნიშნების არარსებობა, ან ნიშნების გამოვლენა სიცოცხლის პირველი 6 სთ-ის შემდეგ
- ფილტვის რენტგენოგრამა – რდს-ის დამახასიათებელი ცვლილებების არარსებობა

3. სიმპტომები და ნიშნები:

რესპირატორული დისტრეს სინდრომი ვლინდება დაბადებისთანავე, იშვიათად სიცოცხლის პირველი საათების განმავლობაში (არა უგვიანეს 6 სთ-ისა), შემდეგი კლინიკური ნიშნებით:

- ⇒ ტაქიპნოე (>60-ზე 1 წუთის განმავლობაში)
- ⇒ ექსპირაციული ხმიანობა (grunting)
- ⇒ ნეკნთაშუა არეების და გულმკერდის ქვედა ნაწილის ჩადრეკა (რეტრაქცია), ცხვირის ნესტოების ვიბრაცია სუნთქვის დროს.
- ⇒ ცენტრალური ციანოზი

ფილტვის აუსკულტაციით გამოხატულია სველი ხიხინი ან შესუსტებული სუნთქვა. ღრმა დღენაკლულებს შეიძლება დამატებით განუვითარდეთ აპნოე და/ან ჰიპოთერმია.

რესპირატორული დისტრესის სიმპტომის კლინიკური შეფასება (ჯანმო)

სუნთქვის სიხშირე წუთში	გულმკერდის რეტრაქცია ან ექსპირაციული ხმიანობა	კლასიფიკაცია
> 90	გამოხატულია	მძიმე რდ
> 90	არ არის	საშუალო სიმძიმის რდ
60-90	გამოხატულია	საშუალო სიმძიმის რდ
60-90	არ არის	მსუბუქი

4. დიაბნოსტიკურ-ლაბორატორიული ტესტები

ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული კვლევები

- ჟანგბადის სატურაცია
- ჰემოგრამა

თუ სამშობიარო სახლში არის შესაძლებლობა მიზანშეწონილია ჩატარდეს:

- გულმკერდის რენტგენოგრაფია (ფიჭისებურ-მარცვლოვანი სურათი)
- სისხლის აირების კვლევა

5. მკურნალობა

რესპირატორული დისტრეს სინდრომის მკურნალობის ძირითადი პრინციპებია:

- ადეკვატური რენიმაცია ბლოკში
- ოქსიგენაცია და ვენტილაცია მუდმივი დადებითი წნევით სასუნთქ გზებში
- სურფაქტანტით ჩანაცვლებითი თერაპია
- სიმპტომური თერაპია

მსუბუქი რდს-ის დროს რესპირატორული დახმარება იწყება ჟანგბადის კარვის გამოყენებით ($Fi O_2 = 0,5-0,6$). ოქსიგენაციის პირობებში სასურველია არტერიული აირების შენარჩუნება შემდეგი შემადგენლობით:

- PaO_2 50-80 მმ ვწყ სვ,
- SaO_2 90-95%.
- მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევაში (კლინიკური ნიშნები და სისხლის აირთა მაჩვენებლები) საჭიროა ნაზალური CPAP-ის გამოყენება.

თუ ბავშვებში რდს-ით $PaO_2 < 50-60$ მმ.ვწყ.სვ (7Kpa), როდესაც ჟანგბადის კონცენტრაცია $\geq 50-60\%$, საჭიროა CPAP-ის გამოყენება. CPAP-ის განხორციელება შეიძლება ენდოტრაქეული მილის, ნაზალური კანულის ან ნაზოფარინგული მილის საშუალებით.

CPAP დადებითი წნევა უნდა იყოს 3-5 სმ წყ სვ და $Fi O_2 = 0,5-0,6$.

CPAP-ის დროს დასაშვებია შემდეგი მაჩვენებლები:

- pH – 7.25-7.4
- PaO_2 - 50-70 მმ ვწყ სვ
- PCO_2 - 40-65 მმ ვწყ სვ

თუ ზომიერი CPAP –ის (5 სმ წყ სვ) გამოყენებისას არტერიული სისხლის აირების ნორმალური მაჩვენებლების შესანარჩუნებლად საჭიროა $FiO_2 = 0,5-1$ ან გამოხატულია მძიმე რესპირატორული დისტრესი, აუცილებელია ინტუბაცია, ფხვ და რეფერალი მაღალი დონის კლინიკაში.

მკურნალობა ახალშობილის სტაციონარში გადაყვანამდე

მკურნალობა იწყება CPAP-ით

- **სურფაქტანტით ჩანაცვლებითი თერაპია**

- ⇒ სურფაქტანტის I დოზის შეყვანა მიზანშეწონილია ტრანსპორტირებამდე, სამშობიარო სახლის პერსონალის ან სატრანსპორტო ბრიგადის მიერ. რეკომენდირებული დოზაა 25-200 მგ/კგ. PEEP რეჟიმითა და დადებითი წნევით ადეკვატური ვენტილაციის პირობებში;
- ⇒ სურფაქტანტის დოზა და შეყვანის ტაქტიკა უნდა შეესაბამებოდეს მწარმოებლის მიერ მოწოდებულ ინსტრუქციას.

- **სურფაქტანტის ჩანაცვლების ჩვენება**

- ⇒ ინტუბირებულ ახალშობილებს რდს-ით, რომლებიც საჭიროებენ ფხვ-ს მაღალი კონცენტრაციის ჟანგბადით ($FiO_2 > 0.40$), მიზანშეწონილია ჩაუტარდეთ სურფაქტანტით ჩანაცვლებითი თერაპია;
- ⇒ სურფაქტანტით ჩანაცვლებითი თერაპია საჭიროა იმ დღენაკლულებთან, რომელთაც აღენიშნებათ რდს-ის განვითარების მაღალი რისკი.

დამხმარე თერაპია

⇒ თერმული კონტროლი - (იხ. შესაბამისი პროტოკოლი)

⇒ ანტიბიოტიკოთერაპია ინფექციაზე ექვის დროს: ამპიცილინ-გენტამიცინის კომბინაცია (ან ცეფალოსპორინი).

⇒ კვება – მსუბუქი ხარისხის რდს-ს დროს ნაჩვენებია გამოწვევლილი დედის რძის მიწოდება ნაზოგასტრული ზონდით, ხოლო საშუალო სიმძიმის და მძიმე რდს-ის დროს მიზანშეწონილია პარენტერალური კვება.

⇒ ადეკვატური ცირკულაციის უზრუნველყოფა: საჭიროების შემთხვევაში გამოიყენება სისხლის მოცულობის შემაჯსებლების (ფიზიოლოგიური ხსნარი, რინგერ ლაქტატი)

მონიტორინგი

საჭიროა შემდეგი კლინიკური და ლაბორატორიული ნიშნების მონიტორინგი:

- ⇒ გულმკერდის რეტრაქცია
- ⇒ ექპირაციული ხმიანობა
- ⇒ სუნთქვის სიხშირე
- ⇒ ციანოზი
- ⇒ გულისცემის სიხშირე
- ⇒ SaO_2
- ⇒ შესაძლებლობის დროს სისხლის აირები

რეზიუმე

მაღალი დონის კლინიკაში პაციენტის გადაყვანის ჩვენებაა

- საშუალო სიმძიმის და მძიმე რესპირატორული დისტრეს სინდრომი;
- ნებისმიერი სიმძიმის რესპირატორული დისტრეს სინდრომი, თუ სამშობიაროს არ აქვს ადეკვატური ოქსიგენაციისა და სისხლის აირების კონტროლის საშუალება.
- დღენაკლული ახალშობილი ყველა სახის რესპირატორული დისტრეს სინდრომით

მსუბუქი რესპირატორული დისტრესის მართვა შეიძლება სამშობიაროში სადაც არის ადეკვატური ოქსიგენაციისა და სისხლის აირების კონტროლის (მინიმუმ ჟანგბადის სატურაციის განსაზღვრა) საშუალება.

7. პროტოკოლის გადასინჯვისა და განახლების ვადა – 2 წელი

8. გაიდლაინი რომელსაც ეყრდნობა აღნიშნული პროტოკოლი – “ახალშობილთა რესპირატორული დისტრეს სინდრომი”

9. აღამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი:

ნეონატოლოგი, ექთანი, ლაბორანტი, კლინიკური ლაბორატორია, პულსოქსიმეტრი, ჟანგბადის წყარო და მისი მიწოდებისთვის აუცილებელი ინვენტარი, CPAP-ის აღჭურვილობა, საინტუბაციო მოწყობილობა,

სასურველია რენტგენის კაბინეტი, ბიოქიმიური ლაბორატორია.

ახალშობილთა რესპირატორული დისტრეს სინდრომი

(სტაციონარის და პერინატალური ცენტრის პერსონალისთვის)

1. დეფინიცია:

რესპირატორული დისტრეს სინდრომი (რდს) უპირატესად დღენაკლულ ბავშვთა პათოლოგიაა, რომელიც გამოწვეულია სურფაქტანტის დეფიციტით, ახასიათებს კლინიკურად ტაქიპნოე, გულმკერდის რეტრაქცია, ციანოზი და ექსპირაციული ხმაური, ხოლო რენტგენოლოგიურად ფიჭისებურ-მარცვლოვანი სურათი და ჰაეროვანი ბრონქოგრამა.

2. კრიტერიუმები

⇒ დამადასტურებელი

- რდ-ის კლინიკური ნიშნების გამოვლენა დაბადებისთანავე (არა უგვიანეს პირველი 6 სთ-ისა)
- ფილტვის რენტგენოგრამა - ფიჭისებურ-მარცვლოვანი სურათი და ჰაეროვანი ბრონქოგრამა

⇒ გამომრიცხავი

- რდ-ის კლინიკური ნიშნების არარსებობა, ან ნიშნების გამოვლენა სიცოცხლის პირველი 6 სთ-ის შემდეგ
- ფილტვის რენტგენოგრამა - რდს-ის დამახასიათებელი ცვლილებების არარსებობა

3. სიმპტომები და ნიშნები:

რესპირატორული დისტრეს სინდრომი ვლინდება დაბადებისთანავე, იშვიათად სიცოცხლის პირველი საათების განმავლობაში (არა უმეტეს 6 სთ-ისა), შემდეგი კლინიკური ნიშნებით:

- ⇒ ტაქიპნოე (>60-ზე 1 წუთის განმავლობაში)
- ⇒ ექსპირაციული ხმიანობა (grunting)
- ⇒ ნეკნთაშუა არეების და გულმკერდის ქვედა ნაწილის ჩადრეკა (რეტრაქცია), ცხვირის ნესტოების ვიბრაცია სუნთქვის დროს.
- ⇒ ცენტრალური ციანოზი

ფილტვის აუსკულტაციით გამოხატულია სველი ხიხინი ან შესუსტებული სუნთქვა.

რესპირატორული დისტრესის სიმძიმის კლინიკური შეფასება (J. Downes)

ქულა	სუნთქვის სიხშირე წთ-ში	ციანოზი	მკერდის ძვლის რეტრაქცია	ექსპირაციული ხმაური	ფილტვის აუსკულტაციური მონაცემები
0	<60	არ ვლინდება 21% O ₂ -ის ფონზე	არა	არა	პუერული სუნთქვა

1	60-80	იხსნება 40% O ₂ - ის ფონზე	ზომიერი	მოისმინება სტეტოსკოპით	სუნთქვა შეცვლილი ან შესუსტებულია
2	>80 ან აპნოე	საჭიროებს ოქსიგენოთერაპიას მაღალი კონცენტრაციის ჟანგბადით O ₂ - >40%	ძლიერი	მოისმინება მანძილიდან (სტეტოსკოპის გარეშე)	სუნთქვა ტარდება ცუდად
<ul style="list-style-type: none"> • 1-3 – მსუბუქი რესპირატორული დისტრესი (მინიმალური დისტრესი) • 4-6 ქულა – საშუალო სიმძიმის რესპირატორული დისტრესი (ზომიერი დისტრესი) • 7 ქულა და მეტი – მძიმე რესპირატორული დისტრესი 					

4. დიაგნოსტიკურ - ლაბორატორიული ტესტები და სპეციალისტთა კონსულტაციები

აუცილებელი

- ჟანგბადის სატურაცია
- სისხლის აირების გამოკვლევა
- ჰემოგრამა
- გულმკერდის რენტგენოგრაფია

არტერიული აირების კონტროლი

- თუ პაციენტის მდგომარეობა არასტაბილურია და ხდება რესპირატორის პარამეტრების კორექცია, არტერიული აირები უნდა გაკონტროლდეს 15-30 წთ-ში
- თუ პაციენტის მდგომარეობა სტაბილურია არტერიული აირები უნდა გაკონტროლდეს 4-6სთ-ში ერთხელ.

დამატებითი

ინფექციაზე ეჭვის დროს:

- სისხლის კულტურა
- C რეაქტიული ცილა

პარენტერული კვების დროს:

- სისხლში შაქრის შემცველობა
- სისხლის ელექტროლიტები
- ცილა და ცილის ფრაქციები

შესაძლებელია საჭირო გახდეს დამატებითი კვლევა:

- სისხლის ჯგუფის და რეზუსის განსაზღვრა
- გულის ექოკარდიოგრაფია
- ნეიროსონოგრაფია
- განმეორებითი რენტგენოგრაფია,
- სისხლში გლუკოზის განსაზღვრა
- სხვა გამოკვლევები საჭიროებისამებრ
- სპეციალისტის კონსულტაცია (ნევროლოგი, პულმონოლოგი)

5. მკურნალობა

რესპირატორული დისტრეს სინდრომის მკურნალობის ძირითადი პრინციპებია:

1. ოქსიგენაცია
2. ვენტილაცია მუდმივი დადებითი წნევით სასუნთქ გზებში (CPAP)
3. ფილტვის ხელოვნური ვენტილაცია
4. სურფაქტანტით ჩანაცვლებითი თერაპია
5. სიმპტომური თერაპია

რდს-ის დროს რესპირატორული დახმარების ტაქტიკა დამოკიდებულია დაავადების სიმძიმესა და ახლაშობილის გესტაციურ ასაკზე.

რდს სიმძიმე	გესტაციური ასაკი	ჩარევის დონე
მინიმალური დისტრესი	დროული ახალშობილი	ჟანგბადის კარავი ან ნილაბი (Fi O ₂ – 0,5-0,6, ნაკადი 3ლ/წთ), შემდეგ ნაზალური CPAP
ზომიერი დისტრესი	დროული ახალშობილი	ნაზალური CPAP (Fi O ₂ – 0,6), შემდეგ ინტუბაცია/ვენტილაცია
მძიმე დისტრესი	ნებისმიერი ახალშობილი	ინტუბაცია/ვენტილაცია
ზომიერი/მძიმე დისტრესი	დღენაკლული	ინტუბაცია/ვენტილაცია

1. მსუბუქი (მინიმალური) დისტრესი:

რესპირატორული დახმარება იწყება ჟანგბადის კარვის გამოყენებით (Fi O₂ – 0,5-0,6). ოქსიგენაციის პირობებში სასურველია არტერიული აირების შემდეგი შემადგენლობის შენარჩუნება:

- PaO₂ 50-80 მმ ვწყ სვ,
- SaO₂ 90-95%.

– მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევაში (კლინიკური ნიშნები და სისხლის აირთა მაჩვენებლები) საჭიროა ნაზალური CPAP-ის გამოყენება.

2. საშუალო სიმძიმის (ზომიერი) დისტრესი:

რესპირატორული დახმარება იწყება CPAP-ით (Fi O₂ – 0,5-0,6). CPAP-ის განხორციელება შეიძლება ენდოტრაქეული მილის, ნაზალური კანულის ან ნაზოფარინგული მილის საშუალებით. არსებობს CPAP-ის შემდეგი დონეები:

CPAP-ის დონე	წნევა
დაბალი	≤3 სმ წყ სვ
ზომიერი	4-7 სმ წყ სვ

CPAP ის დროს დასაშვებია შემდეგი მაჩვენებლები:

- pH – 7.25-7.4-ის,
- PaO₂ – 50-70 mm Hg,
- PCO₂ – 40-65 mm Hg.

თუ ზომიერი CPAP –ის (5 სმ წყ სვ) გამოყენებისას არტერიული სისხლის აირების ნორმალური მაჩვენებლების შესანარჩუნებლად საჭიროა $FiO_2 = 0,5-1$ ან გამოხატულია მძიმე რესპირატორული დისტრესი, აუცილებელია ინტუბაცია და ფხვ.

3. მძიმე რღს

რესპირატორული დახმარება იწყება ფხვ-თი. ხელოვნური ვენტილაცია უნდა დაიწყოს იმ შემთხვევაში, თუ:

- $PaO_2 < 50$ მმ ვსწყ სვ, როდესაც $Fi O_2 > 0,5$ (განსაკუთრებით 32 კვირაზე ნაკლები გესტაციისას) და/ან
- $PaCO_2 > 60$ მმ ვსწყ სვ,
- $pH < 7,25$.
- აპნოე ბრადიკარდიასა და ციანოზთან ერთად, რომელსაც ახლავს დესატურაცია
- მკვეთრი ტაქიპნოე >70 , მძიმე რეტრაქციით
- გახანგრძლივებული მძიმე ბრადიკარდია, ჰიპოტონია, მკვეთრი სიფერმკრთაღე და პერფუზიის დაქვეითება
- ციანოზი, რომელიც არ იხსნება უანგბადით მონოთერაპიისას

ხელოვნური ვენტილაციისათვის გამოყენება:

- სინქრონული მონაცვლეობითი (intermittent) იძულებითი (mandatory) ვენტილაცია (SIMV)
- მაღალი სიხშირით ვენტილაცია (HFV)

SIMV ვენტილაციის საწყისი პარამეტრები	
	რღს
PIP	12-30 სმ H ₂ O
PEEP	3-5 სმ H ₂ O
სიხშირე	20-40 წთ
ჩასუნთქვა/ამოსუნთქვის შეფარდება	1:1 – 1:3
ჩასუნთქვის ხანგრძლივობა	0,5-0,72 წმ
ნაკადის სისწრაფე: დაბადების წონა < 1000 გ – 6-8 ლ/წთ დაბადების წონა > 1000 გ – 8-12 ლ/წთ	

თუ პაციენტს აღენიშნება აგზნება და ვერ ხერხდება რესპირატორის და პაციენტის სუნთქვის სინქრონიზაცია, შეიძლება დიაზეპამის გამოყენება.

ფილტვის ხელოვნური ვენტილაციის დროს უნდა შეფასდეს:

- გულმკერდის ექსკურსია და თანაბარი სუნთქვითი ხმიანობის არსებობა
- ვიტალური ფუნქციები – T, T/A, P, კანის ფერი, ნევროლოგიური სტატუსი
- სატურაცია და არტერიული სისხლის აირები
- გულმკერდის რენტგენოგრაფია:

- ენდოტრაქეული მილის მდებარეობა
- ფილტვის ქსოვილის გამჭვირვალობა (ემფიზემა, ატელექტაზი და სხვ)
- გულის ზომები.

სისხლის აირების მონიტორინგი ვენტილაციის დროს:

pH: არ უნდა იყოს 7.25-ზე დაბალი.

PaO₂: რეკომენდებული ზღვარია 6-10 კპა (45-70 mmHg). თუმცა ზოგჯერ შეიძლება იყოს კიდევ უფრო დაბალი (დაახლოებით 5.6 კპა - 40mmHg).

PaCO₂: არ უნდა იყოს 5 კპა (37.5 mmHg)-ზე ნაკლები.

ტაქტიკა სისხლის აირების არასასურველი მონაცემების დროს:

⇒ თუ PaCO₂ მომატებულია (მიზეზი: ჰიპოვენტილაცია ან ვენტილაცია/პერფუზიის შეუსაბამობა) პნევმოთორაქსის, ატელექტაზის და ენდოტრაქეული მილის ობსტრუქციის გამოირიცხვის შემდეგ მიზანშეწონილია:

- PIP - ის გაზრდა
- ჩასუნტკვის სიხშირის გაზრდა
- ნაკადის სისწრაფის გაზრდა (რაც ხორციელდება, ორივე ზემოთმოყვანილი მაჩვენებლის ცვლილებით)

⇒ თუ PaO₂ დაქვეითებულია (მიზეზი: ჰიპოვენტილაცია, დიფუზიის ბლოკი, ვენტილაცია/პერფუზიის შეუსაბამობა, შუნტი), მიზანშეწონილია რესპირატორის მაჩვენებლების შეცვლა

- FiO₂-ს გაზრდა (თუ მიზეზია ჰიპოვენტილაცია, დიფუზიის ბლოკი, ვენტილაცია/პერფუზიის შეუსაბამობა - მდგომარეობა უმჯობესდება).
- PEEP -ის გაზრდა, გასათვალისწინებელია, რომ 6 სმ H₂O-ზე მაღალმა PEEP -ის მაჩვენებელმა შეიძლება გამოიწვიოს ვენური უკუდინების დაქვეითება.
- ჩასუნტკვის დროის გაზრდა ხელს უწყობს ოქსიგენაციის გაუმჯობესებას.

ფხვ-ზე მყოფი პაციენტებისათვის აუცილებელია:

- არტერიული აირების კონტროლი
  - თუ პაციენტის მდგომარეობა არასტაბილურია და ხდება რესპირატორის პარამეტრების კორექცია, არტერიული აირები უნდა გაკონტროლდეს 15-30 წთ-ში ერთხელ ნორმალური მაჩვენებლის მიღებამდე. აიროვანი შემადგენლობის გაუარესების დროს უნდა შემოწმდეს მილის მდებარეობა, პაციენტის პოზიცია, გამოირიცხოს გართულებები (მაგ.: პნევმოთორაქსი).
  - თუ პაციენტის მდგომარეობა სტაბილურია არტერიული აირები უნდა გაკონტროლდეს 4-6სთ-ში ერთხელ.
- ენდოტრაქეული მილის სანაცია რდს-ის მქონე ბავშვებში მინიმუმამდე უნდა იყოს დაყვანილი, ის ტარდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც წარმოიქმნება სეკრეტი, ჩვეულებრივ სიცოცხლის 48 საათის შემდეგ (რეპრომენდაცია C)¹².
- საინტუბაციო მილის სანაცია 8 სთ-ში ერთხელ (საჭიროებისას უფრო ხშირად).
- სატურაციის, ვიტალური ფუნქციების მონიტორინგი

ფხვ შეწყვეტა

ექსტუბაცია შესაძლებელია თუ პაციენტი სპონტანური სუნთქვით ინარჩუნებს ნორმალურ წუთვენტილაციას და ოქსიგენაციას, აქვს ხველის რეფლექსი და სტაბილური ჰემოდინამიკა.

ვენტილატორიდან პაციენტის მოხსნა ხორციელდება პარამეტრების თანდათან დაქვეითებით – პირველად მცირდება ის პარამეტრი, რომელთანაც ასოცირდება ფილტვის დაზიანების შედარებით მაღალი რისკი (იხ. ექსტუბაციის პროტოკოლი).

ექსტუბაციის შემდეგ შესაძლებელია CPAP-ის ან ჟანგბადის კარვის გამოყენება.

მაღალი სისწირით ვენტილაცია (HFV) უპირატესობა ენიჭება სტანდარტულ რეჟიმებთან შედარებით. ჩვეულებრივ იგი გამოიყენება ტრადიციული ვენტილაციის უეფექტობის დროს, თუმცა ღრმა დღენაკლულებში შეიძლება გამოყენებული იყოს თერაპიის საწყის ეტაპზე.

მაღალი სისწირის ვენტილაციის გამოყენების ჩვენებაა:

- ⇒ $PaO_2 < 50$ მმ ვსწყ სვ და/ან $PaCO_2 < 65$ მმ ვსწყ სვ, როდესაც $FiO_2 = 1,0$
- ⇒ ECMO-ს პოტენციური კანდიდატები

აზოტის ოქსიდის ინჰალაცია (iNO) ამცირებს მარჯვენა-მარცხენა შუნტს.

ECMO –ექსტრაკორპორალური მემბრანული ოქსიგენაცია გამოიყენება რდს-ის უკიდურესად მძიმე შემთხვევაში.

სურფაქტანტის ჩანაცვლებითი თერაპია

ჩვენება

- ახალშობილები რდს-ით, რომლებიც ინტუბირებულნი არიან და საჭიროებენ დამხმარე ვენტილაციას, რომლის დროსაც $FiO_2 > 0.4$
- დღენაკლულები (27 კვირაზე ნაკლები), რომლთაც აღენიშნებათ რდს-ის განვითარების მაღალი რისკი

უპირატესობა ენიჭება ბუნებრივი სურფაქტანტების გამოყენებას.

- ⇒ სურფაქტანტის ჩანაცვლება უნდა ჩატარდეს სიცოცხლის პირველი 2 საათის განმავლობაში ადეკვატური ვენტილაციის პირობებში.
- ⇒ სურფაქტანტის რეკომენდებული დოზაა 25-200 მგ/კგ. PEEP რეჟიმით (დადებითი წნევა ამოსუნთქვის ბოლოს) და დადებითი წნევით ადეკვატური ვენტილაციის (ფილტვის ამუშავების) შემდეგ ბოლუსურად სურფაქტანტის მიცემა განაპირობებს მის თანაბარ განაწილებას.
- ⇒ სურფაქტანტი უნდა შეთბეს ოთახის ტემპურამდე. საინტუბაციო მილში მისი შეყვანა ხდება მილში ჩადგმული ზონდით ან გვერდითი პორტიდან.
- ⇒ სურფაქტანტის განმეორებითი შეყვანა ხდება თუ პირველი დოზის გამოყენების შემდეგ ახალშობილი ვენტილაციისთვის საჭიროებს 30% ან მეტი კონცენტრაციის ჟანგბადს. ტარდება განმეორებითი ინსტალაცია, ოპტიმალურია 4-ნსთ-იანი შუალედი.

⇒ თუ პაციენტის მდგომარეობა მცირედ ან საერთოდ არ გაუმჯობესდა, დამატებითი დოზის გამოყენებამდე გამოსარიცხია ღია ბოტალის სადინარი, პნევმონია და ვენტილაციის გართულებები (ჰაერის გაჟონვა).

ნებისმიერ შემთხვევაში სურფატანტის დოზა და შეყვანის ტექნიკა უნდა შეესაბამებოდეს მწარმოებლის მიერ მოწოდებულ ინსტრუქციას.

დამხმარე თერაპია

- **თერმული კონტროლი:** თერმონეიტრალური გარემოს შენარჩუნება ინკუბატორის ან სხივური გამათბობლის გამოყენებით (იხ. შესაბამისი პროტოკოლი).
- **ანტიბიოტიკოთერაპია** ინფექციაზე ეჭვის დროს: პენიცილინისა და ამინოგლიკოზიდის ჯგუფის პრეპარატების კომბინაცია (ან ცეფალოსპორინი), სანამ მიღებული იქნება კულტურის პასუხი (ანტიბიოტიკის არჩევისას უნდა გათვალისწინებული იყოს შესაძლო ჰოსპიტალური შტამების არსებობა). ნეგატიური სისხლის კულტურის და რისკ-ფაქტორების არ არსებობის შემთხვევაში ანტიბიოტიკის მიცემა წყდება. ანტიბიოტიკოთერაპია გრძელდება დადებითი კულტურის შემთხვევაში ანტიბიოტიკებისადმი მგრძობელობის შესაბამისად
- **ადეკვატური კვება:** მსუბუქი ხარისხის რდს-ს დროს ნაჩვენებია გამოწვევლილი დედის რძის მიწოდება ნაზოგასტრული ზონდით, ხოლო საშუალო სიმძიმის და მძიმე რდს-ის დროს მიზანშეწონილია პარენტერალური კვება. ენტერულ კვებაზე (ნაზოგასტრული ზონდით) პაციენტის გადაყვანა შესაძლებელია მისი მდგომარეობის გაუმჯობესების შემდეგ, როდესაც მას არ ესაჭიროება ფხვ და CPAP.
- **ადეკვატური ცირკულაციის უზრუნველყოფა** (საჭიროა გულისცემის სიხშირის, პერიფერიული პერფუზიის, არტერიული წნევის კონტროლი) - საჭიროების შემთხვევაში გამოიყენება:
  - სისხლის მოცულობის შემავსებლები (ფიზიოლოგიური ხსნარი, რინგერ-ლაქტატი, პლაზმა და სხვ). სისხლის შემავსებლების რუტინული გამოყენება ზრდის ინტრაკრანიული ჰემორაგიის განვითარების რისკსა და სიხშირეს.
  - ვაზოპრესორები – დოპამინი (უპირატესობა ენიჭება), დობუტამინი. დოპამინი გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ შეინიშნება მიკროცირკულაციის მოშლა, ძაფისებური პულსი და შოკის ნიშნები. დოპამინის შეყვანა ხდება მხოლოდ უწყვეტი ინფუზიის გზით.
- **ანემია:** ჰემოტრანსფუზიის ჩვენებაა მოცირკულირე სისხლის მოცულობის 10%-ს დაკარგვა და/ან ჰემატოკრიტი < 40-45%-ზე. შესაძლებელია ერთროპოპეტინებისა და რკინის პრეპარატების გამოყენება.
- **პოსტნატალური სტეროიდები:** იშვიათ შემთხვევაში (ფილტვის პათოლოგიის პერსისტირების დროს) შესაძლებელია დექსამეტაზონის გამოყენება. პრეპარატის ეფექტურობის შემთხვევაში მკურნალობა მიმდინარეობს მედიკამენტის დოზის შემცირებით.
- **სიმპტომური თერაპია**

7. პროტოკოლის გადასინჯვისა და ბანახლების ვადა – 2 წელი

8. ბაიფლანდი რომელსაც ემყდრობა აღნიშნული პროტოკოლი – “ახალშობილთა რესპირატორული დისტრეს სინდრომი”

9. აღამიანური და მატერიალურ-ტიმნიკური რესურსი:

ნეონატოლოგი, ექთანი, ლაბორატორია - კლინიკური და ბიოქიმიური, რენტგენის კაბინეტი, ექოსკოპიის კაბინეტი, მართვითი სუნთქვის აპარატი, ჟანგბადის წყარო და მისი მიწოდებისთვის აუცილებელი ინვენტარი, CPAP-ის აღჭურვილობა, ელექტროასპირატორი და კათეტერები, 4 ან 6 , 8 და 10 ან 12 ზომის; ახალშობილთა სასუნთქი ტომარა ნიღბები დროული და დღენაკლული ახალშობილებისთვის;

საინტუბაციო მოწყობილობა – ლარინგოსკოპი, სოლი N0 დღენაკლულებისთვის და 1 დროულისთვის დამატებითი ნათურები და ელემენტები ენდოტრაქეული მილები - 2.5, 3.0, 3.5, 4.0 მმ მანდრენი (არჩევითია), მაკრატელი, ალკოჰოლიანი დრუბლები, ლეიკოპლასტი ან მილის ფიქსატორი.

ჭიპლარის ვენის კათეტერიზაციისათვის საჭირო აღჭურვილობა: სტერილური ხელთათმანები, სკალპელი ან მაკრატელი, პოვიდონ-იოდინის ხსნარი, ჭიპლარის ლიგატურა, ჭიპლარის კათეტერი 3,5F, 5F, სამ მიმართულებიანი ჩამკეტი, 1; 3; 5; 20 და 50 მლ შპრიცები, 25-, 21- და 18 ზომის ნემსები

სხვა: ხელთათმანები და პერსონალური დამცავი საშუალებები, სხივური გამათბობელი ან სხვა სითბოს წყარო, მყარზედაპირიანი, მორგევი, სარეანიმაციო მაგიდა, საათი, გამთბარი საფენები, სტეტოსკოპი, ლეიკოპლასტი, ჰაერგამტარი მილები, სურფაქტანტის შესაყვანი პორტი, კარდიული მონიტორი და ელექტროდები და/ან პულსოქსიმეტრი.